

Protocol composteren

Wanneer de dikke fractie nog vers is bevat het product teveel vocht om zonder problemen te kunnen opzakken. In de plastic zak gaat het vocht op koude dagen condenseren tegen de binnenkant van de zak. Hierdoor ontstaat een smeerlaag die weer op drijfmest lijkt. Beter is het om het vochtgehalte na het scheiden verder te verlagen door extensief te composteren.

Hieronder is omschreven hoe dit het beste kan en hoe het proces door minimale inspanning enigszins geborgd kan worden.

Hoewel uit de praktijkproeven is gebleken dat de onkruiddruk als gevolg van het gebruik van verse geperste mest niet toeneemt, is het voor de afnemers belangrijk te weten dat de geperste mest is gecomposteerd. Geperste mest welke gedurende 6 weken op een juiste manier extensief is gecomposteerd kan nauwelijks kiemkrachtige onkruidzaden en ziektekiemen bevatten.

Als gevolg van het composteren is er, als het goed is, sprake van gewichtsverlies. Hierdoor heeft het eindproduct hogere gehalten aan mineralen. Het beste is om het ingaande en uitgaande product (steekproefsgewijs) te bemonsteren en te analyseren.

Extensief gecontroleerd composteren; goedkoop maar geen kwaliteitsgarantie

De composthoop wordt enkele keren per maand omgezet en invoer van regenwater wordt voorkomen (onder overkapping of speciaal doek over de hoop). De compostering wordt op een betonnen plaat uitgevoerd om ongecontroleerde verspreiding van lekwater te voorkomen.

Deze methode kan worden omschreven als een gecontroleerde extensieve compostering.

Een goede porositeit van de mest is een absolute voorwaarde

De voordelen van gecontroleerd extensief composteren gaan alleen op als de compostering goed verloopt. Essentieel voor een juiste porositeit zijn de samenstelling van het uitgangsmateriaal en de afmetingen van de hoop. Met geperste mest gaat dit bijna altijd goed.

Voor een juiste porositeit van de mesthoop mag de geperste mest niet te nat zijn (maximaal 70-75 % water). Indien de hoop niet goed wordt belucht, wordt het composteringsproces sterk vertraagd .

De hoop niet te hoog

Daarnaast mag de hoop niet te hoog en te breed zijn. Bij een te hoge hoop klinkt de onderste laag in door het eigen gewicht zodat daar geen lucht kan bijkomen. Als de hoop te breed is, kan de trek niet tot in het midden van de hoop geraken. De optimale breedte/hoogte verhouding voor een trapeziumvormige hoop bedraagt 2:1.

Als ideale maat wordt geadviseerd de hoop 1 meter hoog te maken wat leidt tot een breedte van 2 meter.

Regelmatig omzetten

De hoop moet regelmatig worden omgezet om de hoop te mengen en grote, natte en zuurstofloze plakken open te breken. Door het omzetten ondergaat de volledige massa de hoge temperaturen binnen in de hoop waardoor ziektekiemen en zaden effectief worden gedood. Het breken van grote natte plakken en menging met de rest van de hoop voorkomt dat er zuurstofloze plaatsen in de hoop aanwezig zijn waarin rottingsprocessen optreden.

Temperatuur en koolzuurgas meten

De kwaliteit van het extensieve composteringsproces kan gevolgd worden door de temperatuur van de hoop te meten. Als de temperatuur te lang rond 60-70°C blijft (meer dan 2 weken) dan is de warmteafvoer te laag. Het meten van de temperatuur kan gebeuren met een digitale (broei) thermometer (€ 35,-).

Praktische tips

- Ga uit van een goed uitgangsmateriaal door meten van de dichtheid en eventueel het vochtgehalte. De dichtheid moet tussen 600 en 800 kg per kubieke meter liggen en het vochtgehalte moet lager dan 75 % zijn.
- De composthoop van geperste mest mag maximaal tot een hoogte van 1 meter worden gestapeld. De maximale breedte is dus 2 meter.
- vermijd te veel vernatting van de hoop door neerslag. Voer de compostering uit onder een overkapping of bedek de hoop met een luchtdoorlatend en waterafstotend doek (o.a. Toptex®, Goretex®);
- Meet de temperatuur op verschillende plaatsen en diepten in de mesthoop. Als de temperatuur te lang rond 60-70 °C blijft (meer dan 2 weken) dan is de warmteafvoer te laag.
- Zet de hoop 2 keer per maand om met een kleine omzetmachine. Dit vereist geen extra ruimte op de compostplaat en is tijdbesparend. Is dit niet mogelijk dan wordt het opzetten en omzetten met een meststrooier aanbevolen. De minst goede resultaten worden bereikt door omzetten met kraan of shovel.
- Onderzoek heeft uitgewezen dat bij een temperatuur van 80 graden Celsius de meeste onkruidzaden gedood worden.
- De hoop moet minimaal 2x2 meter zijn en een meter hoog.